

LAKER NÅR VEJRET ER TIL DET

TEKST & FOTO TORSTEN RASMUSSEN

Lakeret træ, om det er mahogni, fyr eller teak, er en nydelse for øjet, når det er nylakeret. Modsat giver en dårligt vedligeholdt lakoverflade indtryk af gammel sur båd, som er delvis opgivet. Sørg for at få sejlerglæden ved båden tilbage med en helt ny blanklakeret træoverflade. Se her hvordan.

GDS-SKALAEN

SVÆRHEDSGRAD

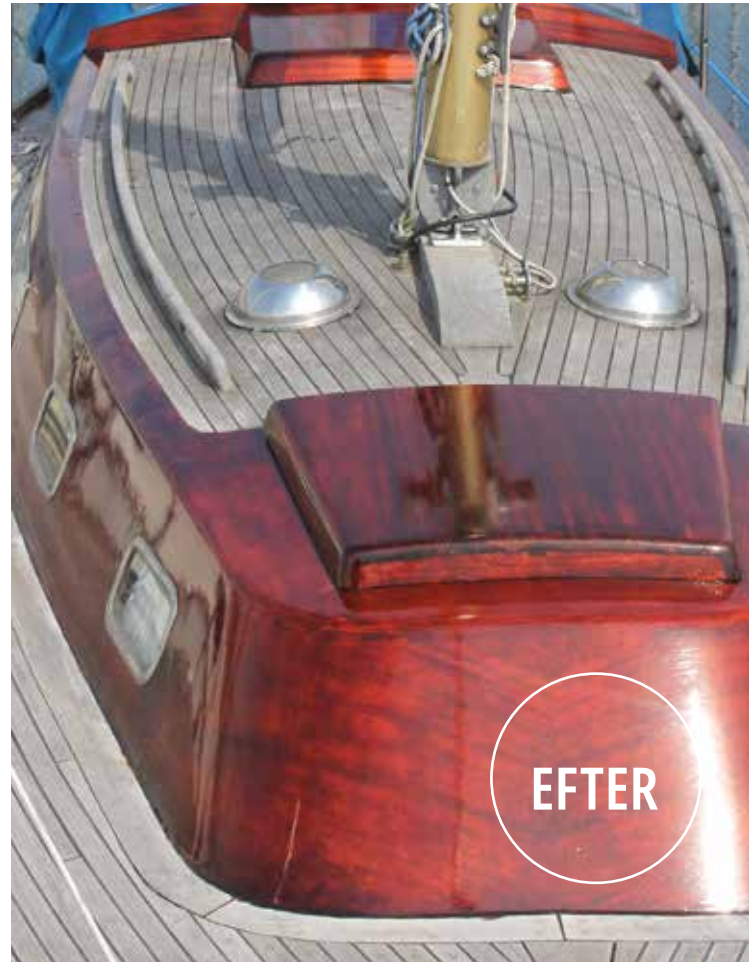
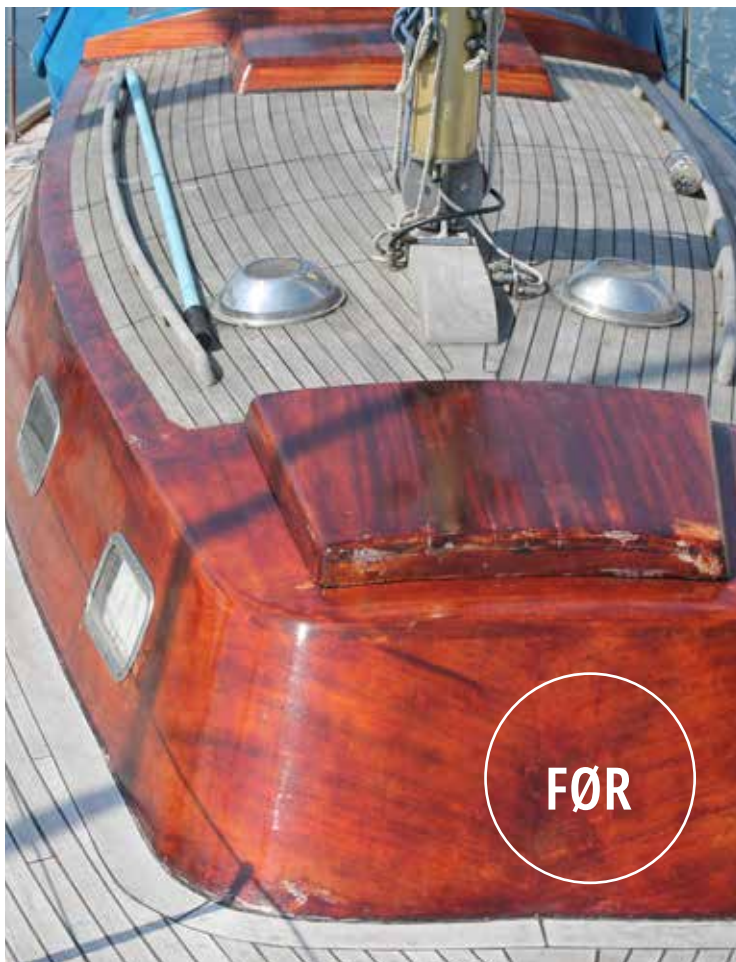

■ = For begyndere

■ = Tilkald en professionel

TIDSFORBRUG I TIMER

Vejret kan være afgørende for at få et flot resultat, når man lakere udvendigt, mens båden ligger i vandet. Forberedelsen, lakken og værktøjet er de vigtige ingredienser for at arbejdet kan føre til det perfekte resultat. Hvilken lak beskytter bedst og holder længst?

Det har BÅD vist ved ni års langtidstest af 18 forskellige bådlakker. Lakkernes holdbarhed er en af mange faktorer, som gør lakarbejdet til en nydelse at se på, når det er udført rigtigt. At opnå det perfekte resultat, er ikke kun et spørgsmål om holdbarhed, men også et spørgsmål om lakkernes evne til at flyde, så penselstriberne bliver usynlige.

At lakere i direkte sol er ofte årsag til et vigende resultat. Lakken skal simpelthen have mulighed for at udnytte dens indbyggede faciliteter. Flydeevne og lagtykkelse hænger sammen, og hvis påføringsbetingelserne ikke er optimale med hensyn til temperatur, fugtighed og værktøj, så er lakarbejdet en større udfordring.

FORBEREDELSE

Inspektion af den nedbrudte lakoverflade gøres bedst, når båden har været helt tør gennem længere tid. Træværket er et levende materiale,

og det optager og afgiver fugt og varme afhængigt af vejret. Træ vil fra naturens side altid indstille sig på et fugtighedsindhold på ca. 12 %. Forudsat at det står overdækket og beskyttet mod fugtighed.

Hvis træ ikke får lov at tørre langsomt, og det f.eks. udtørres i direkte sollys, vil det have tendens til at revne. Derfor er lak vigtigt og derved også den del, som beskytter træet mod udtørring.

LAKKEN

Mahognioverfladen har været behandlet med en lak med meget højt tørstofindhold ca. 85 % for mange år siden. På grund af dette har det været svært for lakken at befugtige træoverfladen. Det betyder, at de steder hvor der er små huller i laklaget f.eks. ved skruehuller vil fugt trænge ind under laglaget med vedhæftnings-svigt til følge.

Overfladen er samtidigt vedligeholdt med tokomponent polyurethanlak som har et stort indhold af uv-filter og er eminent at slibe i. For at få lakken til at hæfte godt på træoverfladen kræver det to betingelser. Lakken skal kunne befugtige træoverfladen godt, og træet skal være affedt og slebet til passende ruhed.

Lakker som befugtiger træet godt har et tørstofindhold på ca. 50 %. Her er det bringeren (opløsningsmidlet), som bringer lakkens tørstof ind i træet hvor det forankres i træfibrene. Jo dybere lakken bringes ind i træet des bedre holdbarhed. Afhængig af hvilken laktype kan den beskytte træet og i de efterfølgende år slibes, tones og lakeres, så overfladen står flot.

PÅFØRINGEN

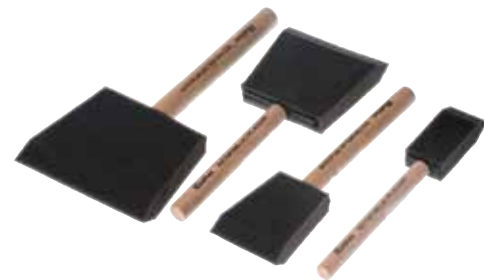
Det kan være svært ikke at få huller og revner i laklaget fra slag gennem sæsonen. Ved at slibe hullet ned til intakt laklag eller intakt træ kan man ved hjælp af epoxy bygge hullet op til niveau med det gamle laklag. Fordelen ved epoxy er, at det ikke indeholder et opløsningsmiddel, men klæber generelt godt. Ved at tone epoxyen med mahognibejds kan der opnås en usynlig laklags-reparation.

BEJDSNING

Mahognitræ kan stå i natur eller bejdses til en flot, dyb glød. Det kræver at laklaget er intakt og tykt. Men selvom laklaget ikke er fjernet helt ned til blottet træ, kan det eksisterende laklag bejdses op til en flot overflade ved at bejds direkte på den intakte og slebet lakoverflade.

BÅD har gennem de seneste ni år haft laktestpanelet eksponeret for sol, sand og vand. Flere lakker har bukket under for den hårde belastning. Tokomponente lakker har klaret sig bedst.

SKUMGUMMIPENSEL

Opløsningsmiddelresistent skumgummipensel udjævner penselstriber og rulletoppe. Giver en blank overflade.

BÅDBEJDSE

Rødbrun bejdse med et tørstofindhold på 7%. Hæfter dybt i blotlagt træ og sletet lakoverflade. Skal dækkes med tokomponent lak for ikke at blege i sol.

EPOXY LIM

Tokomponent epoxy lim uden indhold af opløsningsmidler. Kan tones med mahognibejdse. Skal dækkes af polyurethanlak for at udgå gulning. Hærder efter 75 minutter.

RÅDGIVNING

Konsulent Nørager
Malerfirma tlf. 60617951

RULLE TIL LAK

Rulle fremstillet i specialfilt, som ikke trækker luft ned i lakken. Fås i 10 cm og 15 cms bredde og er solventresistent. Anvend 10 cm rullebredde til klarlak opgaver, hvor der skal stryges efter med skumpensel.

DIAMOND VARNISH

Tokomponent polyurethanlak med gode flydeegenskaber og højt indhold af uv-filter. Bevarer højglans gennem flere sæsoner. Hæfter godt på epoxy og de fleste lakker.

MATERIALER

PRODUKT	MATERIALE	PRIS	FORHANDLER
Slibepapir	Abranet	329 kr./50 stk.	palby.dk
G/flex	Epoxy	399 kr.	hfmarine.dk
Bejdse	Mahognibejdse	120 kr.	watski.dk
Rulle	Velour rulle	43 kr.	n-u.dk
Pensel	Skumpensel	20 kr.	hfmarine.dk
Diamond Varnish ¾ l	Polyurethan lak	469 kr.	columbus-marine.dk

SÅDAN GØR DU:

- 1 RAMMER – DEMONTERING** Skru alle skruer ud af rammerne. Vip forsigtigt rammerne af med en skruetrækker. Husk at nummerer hver ramme på bagsiden, så er de nemmere at placere efter lakeringen.

- 2 SLIBNING AF HULLER OG REVNER** Slib overfladen med korn 120 på excentersliber. De gamle penselstriber skal fjernes.

- 3** Inspicer laglaget for huller, luftbuler og revner. Om nødvendig slib ned til blotlagt træ, så lakkanten er udjævnet.

- 4** Skær revner i lugkanter med nedstrygerklinge. Det giver plads til fyld med epoxylim.

- 5** Fyld revner med en spartel og træk glat så reparationen er i niveau med intakt lakoverflade.

- 6 REPARATION** Bland epoxyen i forholdet en del hærder til en del base. Læg striberne ved siden af hinanden og bland grundigt med plastik rørepind.

- 7** Hæld mahognibejdsdråber i den sammenblandede epoxy og bland grundigt indtil epoxyen er helt mørk.

- 8** Påfør epoxyen med en skarp spartel op til niveau med den gamle lakoverflade og lad reparationen hærde et døgn.

GØR DET SELV

Laker når vejret er til det

9 Slib reparationen og tjek at hulkanten ikke stikker op af limlaget. Tjek også lyse områder om lakvedhæftningen er i orden.

10 Slib hele lakoverfladen med korn 180 så alle gamle penselspor er væk.

11 **STØVSUG** evt. overfladen og fjern støv med ren og fugtig klud.

12 **BEJDSNING** Bejds med mahognibejds direkte på lakoverfladen. På lyse overflader bejdses to gange indtil lakoverfladen fremtræder mahognimørk og mat.

13 Tjek bejdsningen, det er vigtigt at den er jævn og ensartet i overfladen.

14 **AFDÆKNING** Påfør maskeringstape rundt om ruffet på dækket og på ruffet. Hvis vinduerne er af plast skal de også dækkes af. Vinduer af glas behøves ikke, da lakken ikke hæfter godt på glas.

15 Fjern overskydende velourrester på rullen med maskeringstape.

16 Bland lakken i et bæger i forholdet to dele base til en del hærder.

GØR DET SELV

Laker når vejret er til det

17 LAKERING Tilsæt mahognibejdse 20 % direkte i lakken og rør roligt, så der ikke piskes luft ned i lakken.

18 Hæld lakken op i rullebakken. Lakken skal ikke fortyndes yderligere.

19 Rul lakken på overfladen og lad en anden person trække umiddelbart efter med skumpenselstryger.

20 KONTROLLER at de selvskærende skruer i vinduesrammerne har fat i træet. Ellers bland epoxy. Dyp tændstikker i limen og sæt dem i skruehullerne. Det giver fornyet anker for skrueerne.

Læs mere **GØR DET SELV** på baadmagasinet.dk

21 Stik tændstikkerne af med et skarpt stemmejern.

MONTERING

22 Sæt skruer i rammerne og spænd rammerne til de er trukket ind til vinduesglasset. Brug ikke fugelim mellem ramme og vindue.

23 Fjern afdækningstapen og nyd synet.